

ERÄMAASSA

14.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: Viite OKM 096:00/2014

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetuista lain,
ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetuista lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.

**Sallan kunnan lausunto hallituksen esityksestä lukiolain, ammatillisen
peruskoulutuksen, ammatillisen aikuiskoulutuksen ja vapaan
sivistystyön muuttamisesta**

Oheisena liitteenä on Sallan kunnanhallituksen lausunto hallituksen esityksestä
lukiolain, ammatillisen peruskoulutuksen, ammatillisen aikuiskoulutuksen ja vapaan
sivistystyön muuttamisesta.

SALLAN KUNNANHALLITUS

Kirsi Kangas
vs. kunnanjohtaja

Pekka Huhtala
hallinto- ja kehittämisjohtaja

Sallan kunta • Postipolku 3 • FI-98900 Salla
Tel +358 40 508 3301 • Fax +358 16 832 021
sallan.kunta@salla.fi • www.salla.fi

Sallan kunnan lausunto hallituksen esityksestä lukiolain, ammatillisen peruskoulutuksen, ammatillisen aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön muuttamiseksi

1. Taustaa

Taustalla on julkisen talouden kestävyysvaje sekä koulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön kohdistuvat menosäästöt. Tavoitteena on vahvat koulutuksenjärjestäjät ja ylläpitäjät, jotka kykenevät vastaamaan työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan muuttuviin ja kasvaviin osaamis- ja koulutustarpeisiin.

Sallan kunta antaa lausunnon lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön osalta koulutuksen järjestämisluvan omaavana.

Hallituksen esityksessä lukiokoulutuksen tavoitteena on elinvoimainen ja monipuolinen lukiokoulutuksen järjestäjäverkko. Se muodostuu erilaisista koulutuksen järjestäjistä, jotka voivat palvella yksittäistä kuntaa laajempaa väestöpohjaa tai muuta koulutustarvetta. Hallituksen esityksessä vapaan sivistystyön tavoitteena on niin ikään elinvoimainen ja vahva ylläpitäjäverkko. Lupia harkittaessa otetaan huomioon ylläpitäjän koko toiminta mukaan lukien tutkintoon johtava koulutus. Lisäksi huomioidaan arvo- tai aatetausta ja muu koulutustehtävän tuoma erityisyys sekä syrjäytymistä ehkäisevä työ.

Sallan kunta pitää ensiarvoisen tärkeänä, että hallitus huomioi esityksessään alueellisen saavutettavuuden, jolla turvataan opiskelijoiden jatko-opintoihin ja työelämän tarpeisiin vastaava koulutus myös kaukana kasvukeskuksista olevissa kunnissa. Tämä mahdollistaa kunnan sisällä olevien koulutuksenjärjestäjien ja muiden toimijoiden tavoitteellisen ja laadukkaan yhteistyön.

Sallan kunnan näkökulmasta vahva koulutuksenjärjestäjä ja ylläpitäjä muodostuu kunnassa toimivista koulutuksenjärjestäjistä ja muista palveluista: vapaa sivistystyö, lukio-, perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Koulutuksenjärjestäjän vahva osaaminen syntyy nimenomaan paikallistuntemuksen pohjalta, jolloin järjestäjä pystyy joustavasti huomioimaan yksilöiden koulutustarpeet ja organisoimaan koulutusta innovatiivisesti. Esimerkiksi Sallan kunnassa on toteutettu ammatillista koulutusta nuorten työpajan ja ammatillisen koulutuksenjärjestäjän yhteistyöllä. Jatkossa kehittämistyötä ammatillisten koulutuksen järjestäjien kanssa tehdään siten, että myös ammatilliset etäopinnot Sallassa, omalla kotipaikkakunnalla, mahdollistuvat joko itsenäisesti tai

tuettuna johonkin oppimis-ympäristöön. Tätä toimintamallia voidaan myös tarjota muille kunnille.

Pidämme tärkeänä lakiesityksessä hyvin esille tuotua koulutuksen saavutettavuuden takaamista siten, että jokaisella on mahdollisuus lähialueellaan laadukkaaseen koulutukseen, joka luo edellytykset työllistymiseen, vakaaseen työhönsä ja jatko-opintoihin korkeakouluissa.

2. Lukiokoulutus

Hallituksen esityksessä todetaan, että jatkossa koulutuksen järjestäjiltä edellytetään nykyistä parempaa reagointikykyä ja erikoistumista, jotta muutokseen voidaan menestyksellisesti vastata. Niukkenevien resurssien ja kasvavien haasteiden olosuhteissa on keskeyttävä toiminnan laatuun ja oikea-aikaiseen kohdentamiseen.

Sallan kunta on kehittänyt lakiesityksen hengen mukaisesti tavoitteellisesti lukiokoulutusta siten, että se vastaa joustavasti opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaalla opetuksella ja koulutuksella. Opiskelijoiden tarpeisiin vastaava laadukas opetus ja koulutus on toteutettu kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla monipuolinen kurssitarjotin ja tukemalla tarvittaessa oppimista henkilökohtaisella tuella.

Yhteiskunnan ja alueiden tarpeisiin on vastattu mm. kansainvälisellä yhteistyöllä luomalla luottamukselliset suhteet Venäjän valtion koulutuksen järjestäjien kanssa, mikä on mahdollistanut kansainvälisen lukion kehittämisen.

Vahvalla paikallisella koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus ylläpitää ja kehittää pedagogisesti ajanmukaisia, turvallisia ja terveellisiä tiloja. Niukkenevissä olosuhteissa paikallisten koulutuksen järjestäjien toimiminen yhteisissä opetustiloissa on taloudellisesti ja pedagogisesti tarkoituksenmukaista ja joustavaa. Yhteistyö keskeisten paikallisten toimijoiden, kuten perusopetuksen, kanssa hankaloituu, jos lukiokoulutuksen ylläpitäjä ja koulutuksen järjestäjä on esimerkiksi 150 kilometrin päässä. Tällä hetkellä perusopetuksen ja lukion henkilöstö on yhtä opettajaa lukuun ottamatta yhteisiä. Laadukkaan perusopetuksen toteuttaminen ei ole mahdollista, jos osa henkilöstöstä on toisen ylläpitäjän palveluksessa.

Vahvalla paikallisella koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus palkata tarvittava määrä kelpoista henkilöstöä perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön tarpeisiin.

3. Rakenteellinen kehittäminen

Lakiluonnoksessa todetaan, että koulutustarjonnan monipuolisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden varmistamiseksi koulutuksen järjestäjäverkkoa kehitettäessä arvioidaan ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen, lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön kokonaisuutta.

Lupia arvioitaessa ja myönnettäessä huomioidaan koulutuksen järjestäjän kokonaisuus, jossa järjestäjällä voi olla myös muiden koulutusasteiden tehtäviä, esimerkiksi perusopetus, taiteen perusopetus tai vapaa sivistystyö.

Sallan kunnassa lukiokoulutus tekee tiiviisti yhteistyötä perusopetuksen ja vapaan sivistystyön kanssa. Esimerkiksi vapaan sivistystyön kursseja sisältyy lukion opetussuunnitelmaan ja perusopetuksen ja lukion opettajat ovat yhteisiä. Vapaan sivistystyön hallintoa on jo nyt paikallisesti uudelleenorganisoitu, niin että lukion johtajan tehtävänkuvaan kuuluvat vapaan sivistystyön kielten opintojen ja maahanmuuttajakoulutuksen suunnittelu, organisointi ja johtaminen.

Sallan kunta pitää hyvänä, että lupia arvioitaessa ja myönnettäessä huomioidaan koulutuksen järjestäjän kokonaisuus, jossa järjestäjällä voi olla myös muiden koulutusasteiden tehtäviä kuten esimerkiksi perusopetus, taiteen perusopetus tai vapaa sivistystyö. Lisäksi pidämme erityisen tärkeänä, että arvioitaessa lukiokoulutuksen järjestämisluvan myöntämistä otetaan huomioon lukiokoulutuksen järjestämisen vaikutus alueen aineenopetukseen, aikuisten lukio- ja perusopetukseen ja jatkokoulutukseen.

4. Rahoitus

Lakiluonnoksessa todetaan, että lukio ja ammatillisen koulutuksen organisointi suuremmiksi ja vahvemmiksi järjestäjäorganisaatioiksi antaa koulutuksen järjestäjille laajemman taloudellisen toimintaperustan ja siten paremmat mahdollisuudet kohdentaa voimavaroja joustavasti ja kustannustehokkaasti. Järjestäjille muodostuisi riittävän vahvat lähtökohdat muun muassa ammatillisesti pätevän opetushenkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä koneiden, laitteiden ja tilojen ylläpitämiseen ja uudistamiseen. Koulutuksen järjestäjillä olisi laajemman koulutustehtävänsä puitteissa suurempi liikkumavara ja siten paremmat mahdollisuudet vastata joustavasti muuttuviin koulutustarpeisiin alueilla sekä varmistaa toimintansa laatu ja tuloksellisuus.

Sallan kunta pitää tärkeänä, että edellä mainitun lisäksi huomioidaan lukiokoulutuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön organisointi ja sen näkeminen vahvana koulutuksenjärjestäjäorganisaationa, koska paikallisesti vahva organisaatio pystyy kustannustehokkaasti ja laadukkaasti toteuttamaan koulutustehtävää ja huomioimaan alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Lisäksi pidämme tärkeänä, että lukion

järjestäjäverkkoa mietittäessä huomioidaan opiskeluhuollollinen näkökulma. Pienessä yksikössä opiskelijan tuen tarpeet pystytään havaitsemaan paremmin kuin isossa.

Sallan kunta pitää tärkeänä, että lakiesityksessä huomioidaan alueelliset erityispiirteet ja pitkät etäisyydet. Pidämme tärkeänä, että uudistuksessa huomioidaan tasa-arvoinen koulutusmahdollisuus asuinpaikan sijainnista riippumatta.